

**OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU
RADOMSZCZAŃSKIEGO
ZA ROK 2023**

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomsku

SPIS TREŚCI:

Wstęp	4
I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.....	5
II. Stan sanitarny, techniczny, funkcjonalność pomieszczeń podmiotów lecniczych stacjonarnych i ambulatoryjnych.....	8
III. Stan sanitarny powiatu w zakresie higieny komunalnej wraz z oceną obszarów, w których mogą wystąpić zagrożenia dla zdrowia ludzi	10
IV. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.....	13
V. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy	16
VI. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych	19
VII. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	22
VIII. Zapobiegawczy nadzór sanitarny.....	24
Podsumowanie.....	26

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Radomsku przedstawia poniżej *Ocenę stanu sanitarnego powiatu radomszczańskiego*, która jest podsumowaniem działań podejmowanych przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Radomsku w roku 2023.

W ramach zadań ustawowych z zakresu zdrowia publicznego sprawowaliśmy nadzór nad warunkami: higieny środowiska, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, higieny pracy w zakładach pracy, zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych, higieniczno-sanitarnymi w podmiotach udzielających świadczeń zdrowotnych. Nadzorowaliśmy bezpieczeństwo w zakresie produkcji i obrotu żywnością, jakości i sposobu żywienia, kontrolowaliśmy jakość zdrowotną produktów żywnościowych, które trafiały na nasz stół. Dbaliśmy o jakość wody do spożycia, wody w kąpieliskach i na basenach. Podejmowaliśmy szereg działań zapobiegających szerzeniu się groźnych chorób zakaźnych.

Niniejsze opracowanie powstało w oparciu o dane ze wszystkich obszarów objętych nadzorem bieżącym i zapobiegawczym.

Mam nadzieję, że w przedstawionym opracowaniu, które jest efektem naszej codziennej pracy odnajdą Państwo interesujące zagadnienia zarówno z punktu widzenia samorządowca jak i mieszkańca powiatu a dane zawarte w poniższej ocenie będą przydatne instytucjom odpowiedzialnym za realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego.

*Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Radomsku
Marzenna Dłubak*

WSTĘP

Działalność Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Radomsku prowadzona jest w oparciu o tworzony corocznie na podstawie „Wytycznych Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego” – „Plan zasadniczych zadań”, w którym określone są zadania priorytetowe i statutowe przyjęte do realizacji na dany rok dla poszczególnych komórek organizacyjnych, plan kontroli obiektów oraz harmonogramy poboru próbek.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomsku obejmuje swoim działaniem powiat radomszczański tj. 3 miasta oraz 14 gmin (378 miejscowości).

W 2023 roku pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Radomsku znajdowało się **2689 obiektów**.

Przeprowadzono ogółem **1528 kontroli**, wydano **412 decyzji** administracyjnych, w tym 158 decyzji opłatowych, nałożono 24 grzywny w drodze mandatu karnego na kwotę 6.700 zł.

Ponadto przeprowadzono:

- 2459 wywiadów epidemiologicznych/dochodzeń epidemiologicznych;
- 7 dochodzeń w przypadku podejrzenia choroby zawodowej;
- 949 pomiarów fizycznych (dostosowanie mebli szkolnych do wzrostu dzieci).

Pobrano 847 próbek do badań (próbki wody, żywności, epidemiologiczne).

Zajęto 234 stanowiska w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

Analiza sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych jest własnym źródłem informacji na temat stanu zdrowia społeczeństwa. Nadzór epidemiologiczny, czyli systematyczne, wieloletnie gromadzenie danych statystycznych, daje możliwość obserwowania zmian w zachorowalności, trendów i tendencji oraz cykliczności występowania pewnych chorób, czy wreszcie skuteczności podejmowanych działań zapobiegawczych, w tym przede wszystkim szczepień ochronnych. Ocena sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w powiecie radomszczańskim została sporządzona w oparciu o dane o przypadkach zachorowań i zakażeń, jakie zostały zgłoszone do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Radomsku w 2023 roku.

W porównaniu do lat ubiegłych w roku 2023 sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie radomszczańskim była stabilna.

Choroby szerzące się drogą pokarmową

Mimo, iż od lat obserwuje się poprawę w zakresie higieny żywności (przygotowywanie, transport, składowanie oraz przyrządzanie i spożywanie potraw), co ma wpływ na zapadalność na te choroby, nadal zachorowania na zatrucia pokarmowe wymagają czujności oraz działań mających na celu podniesienie standardów sanitarnych.

W dalszym ciągu najczęstszą przyczyną zatruc pokarmowych jest zakażenie wywołane odzwierzęcymi pałeczkami jelitowymi Salmonella. Potwierdzono 26 zachorowań wywołanych tą bakterią, jest to liczba zbliżona do lat poprzednich.

W roku 2023 odnotowano:

- spadek liczby przypadków zakażeń jelitowych wywołanych przez Clostridioides difficile (ze 103 przypadków w 2022 r. do 47);
- wzrost zachorowań na biegunkę i zapalenie żołądkowo jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do lat 2 (z 17 do 26);
- spadek liczby wirusowych zakażeń jelitowych wywołanych przez rotawirusy (z 65 do 9),
- wzrost liczby zakażeń jelitowych wywołanych przez norowirusy (z 7 do 9 przypadków),
- 1 przypadek bakteryjnych zakażeń jelitowych wywołanych przez Escherichia coli enterokrwotoczną. U osoby chorej rozpoznano zespół hemolityczno-mocznicowy i nie ustalono źródła zakażenia. Zakażeń takich nie zgłoszono w latach poprzednich.

W roku 2023 zarejestrowano 2 ogniska zbiorowych zatruc/zakażeń pokarmowych w mieszkaniach prywatnych. Ustalonym czynnikiem etiologicznym ognisk była Salmonella Enteritidis. Główną podejrzaną przyczyną wystąpienia ognisk wywołanych przez bakterie Salmonella było użycie do potraw zakażonych surowców poddanych niewystarczającej obróbce cieplnej oraz zaniedbania higieniczne w przygotowywaniu i przechowywaniu potraw.

Choroby wieku dziecięcego

W porównaniu z rokiem poprzednim w 2023 r. wzrosła zapadalność na tzw. „choroby wieku dziecięcego” tj. krztusiec (z 10,2 do 24,6), płonicę (z 1,9 do 66,38), świnkę (z 0,0 do 3,21), natomiast zmniejszyła się zapadalność na ospę wietrzną (z 648,1 na 100 tys. ludności do 537,5).

Choroby krwiopochodne – wirusowe zapalenie wątroby

Większość zgłaszanych i rejestrowanych przypadków Wirusowego zapalenia wątroby typu B i C nadal stanowią przewlekłe WZW B i C, czyli przypadki zakażeń wirusami HBV i HCV, do których doszło przed kilkoma, a nawet kilkunastoma latami co może świadczyć o lepszej zgłaszalności tych przypadków, a także o lepszej obecnie wykrywalności. Ogółem w 2023 roku zarejestrowano 15 przypadków.

Inne choroby zakaźne

W roku 2023 zostało zgłoszonych :

- 5 zachorowań na inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae* określanych jako posocznice, inne określone - zapalenie płuc,
- 1 przypadek zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych o etiologii bakteryjnej,
- 2 przypadki zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych o etiologii wirusowej,
- 1 przypadek nowo wykrytych zakażeń HIV,
- 1 przypadek choroby przenoszonej drogą płciową wywołaną przez Chlamydie,
- 1 przypadek kiły.

Spośród chorób pasożytniczych w 2023 r. odnotowano 23 przypadki gardiozy / lambliozy, w roku poprzednim zgłoszony był 1 przypadek.

Gruźlica

Zarejestrowano 17 przypadków rozpoznanej gruźlicy, w tym 14 przypadków gruźlicy potwierdzonej mikroskopowym badaniem z posiewem bakteriologicznym. w roku 2022 było to 16 przypadków). Wyższą zapadalność rejestrowano wśród mieszkańców wsi oraz wśród mężczyzn.

Pokąsania przez zwierzęta podejrzone o wściekliznę

Na 114 osób, które miały kontakt ze zwierzętami, 21 osób zakwalifikowano do szczepień i zaszczepiono. Najczęstszymi sprawcami pokąsań były zwierzęta domowe, głównie psy (91 przypadków), koty (19 przypadków), dzikie zwierzęta (4 przypadki).

Grypa i zachorowania grypopodobne

W roku sprawozdawczym 2023 (do 30 czerwca) zgłoszono 13 530 zachorowań i podejrzeń zachorowań na gripę, z czego 13 przypadków potwierdzono badaniem PCR. W związku z nowelizacją Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej na 2023 r. z dniem 07.07.2023 r. zniesiono obowiązek składania przez podmioty lecznicze do Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej meldunku o zachorowaniach i podejrzeń zachorowań na gripę. Ta zmiana jest związana z postępowaniem informatyzacji w obszarze udzielania świadczeń, które obecnie są raportowane jednostkowo jako tzw. „zdarzenia medyczne” bezpośrednio do systemów teleinformatycznych prowadzonych przez Centrum e-Zdrowia .

Kontynuowano nadzór epidemiologiczno-wirusologiczny nad gripą oparty na wybiórczym nadzorze epidemiologicznym tzw. systemie SENTINEL.

Skutecznym sposobem ochrony przed gripą jest unikanie dużych skupisk ludzkich w okresie epidemii, utrzymanie właściwego poziomu higieny osobistej i środowiska oraz poddanie się szczepieniom ochronnym.

Zgony

Z powodu zakażeń i chorób zakaźnych w 2023 r. w powiecie radomszczańskim i zmarły 24 osoby (w roku poprzednim odnotowano 35 zgonów z powodu choroby zakaźnej).

Działalność zapobiegawcza i przeciwepidemiczna w zakresie chorób zakaźnych oraz zakażeń.

Ogółem w roku 2023 przeprowadzono 2262 wywiady epidemiologiczne (w tym wywiady COVID-19) w związku ze zgłoszeniem zachorowania lub podejrzenia zachorowania na chorobę zakaźną dotyczące jednostek chorobowych zakwalifikowanych i nie zakwalifikowanych do rejestracji.

Dochodzenia prowadzone były w jednostkach chorobowych, w których wymagane jest ustalenie źródła zakażenia, wykrycie czynnika etiologicznego powodującego zachorowanie, objęcie nadzorem osób chorych oraz osób kontaktujących się z chorym lub podejrzanym o zakażenie, ustalenie stanu zdrowia zwierzęcia podejrzanego o zakażenie wścieklizną w celu podjęcia ostatecznej decyzji dotyczącej szczepienia osoby pogryzionej przez zwierzę, przeprowadzenie kwalifikacji zachorowań zgodnie z definicjami przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

Dochodzeniem epidemiologicznym objęto ogółem 197 osób (kontakt z osobami chorymi).

W ramach nadzoru pobrano 318 prób od 167 osób (chorych, nosicieli, ozdrowieńców, osób ze styczności z chorym lub nosicielem).

Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych.

Najważniejszym celem zdrowotnym szczepień ochronnych jest zapobieganie określonemu zakażeniu lub chorobie zakaźnej u zaszczepionej osoby lub populacji.

Szczepienia ochronne prowadzone są w 26 podmiotach leczniczych. W tut. Powiatowej Stacji Urządzenia Chłodnicze służące do przechowywania preparatów szczepionkowych posiadają elektroniczny system całodobowego monitoringu. W roku 2023 Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Radomsku wraz z Głównym Inspektorem Sanitarnym wspólnie realizowała projekt dofinansowany z Funduszy Europejskich „Wzmocnienie infrastruktury powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych w celu zwiększenia efektywności ich działania”, Zakupiono dwie chłodnie farmaceutyczne z systemem monitorowania temperatury-EFENTO. Poza tym zainstalowano niezależny system monitorowania chłodni co zwiększa bezpieczeństwo przechowywania preparatów szczepionkowych.

W placówkach POZ szczepionki przechowywane są w sposób prawidłowy z możliwością całodobowego monitoringu i powiadamiania alarmowego na telefon komórkowy.

W 2023 r. zarejestrowano 4 łagodne *niepożądane odczyny poszczepienne* (NOP), natomiast w 2022 r. rejestrowano 8 przypadków NOP.

Niepokojącym trendem dla całej populacji może okazać się systematycznie zyskująca na popularności tendencja do unikania szczepień, działanie ruchów antyszczepionkowych lub inna przyczyna nie podawana przez rodziców/ opiekunów.

W porównaniu z rokiem ubiegłym w powiecie radomszczańskim wzrosła liczba rodziców/ opiekunów prawnych uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych swoich dzieci. Było to 240 rodziców /opiekunów prawnych od 179 dzieci nie szczepionych obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi (w roku 2022 było to 167 rodziców od 131 dzieci)

Ze względu na stale rosnącą liczbę osób uchylających się od realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych, konieczne jest kontynuowanie akcji edukacyjnych i szukanie nowych sposobów dotarcia do opiekunów z informacjami wskazującymi na zasadność realizacji szczepień ochronnych.

Zgodnie z obowiązującymi w 2023 r. przepisami dzieci i młodzież podlegały następującym obowiązkowym szczepieniom ochronnym przeciw: *gruźlicy, wzw B, błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, odrze, śwince, różyczce, inwazyjnemu zakażeniu Haemophilus influenzae typu b, inwazyjnym zakażeniom Streptococcus pneumoniae i zakażeniom wywołanym przez rotawirusy.*

Szczepienia te wykonywane są u dzieci i młodzieży w określonym wieku i cyklach.

Od 1 czerwca 2023 r. wprowadzono program powszechnych, bezpłatnych szczepień nastolatków przeciwko ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV) w wybranych rocznikach (w tym roku u 12- i 13-latków urodzonych po 31 grudnia 2009 r.) Zaobserwowano duże zainteresowanie tymi szczepieniami również wśród innych grup wiekowych co ma związek z refundacją szczepionek przez ministerstwo zdrowia.

W roku 2023 wzrosła liczba dzieci, młodzieży i osób dorosłych zaszczepionych preparatami szczepionkowymi zalecanymi przeciw grypie, meningokokom, kleszczowemu zapaleniu mózgu. Natomiast nastąpił nieznaczny spadek zaszczepienia przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, ospie wietrznej.

II. STAN SANITARNY, TECHNICZNY, FUNKCONALNOŚĆ POMIESZCZEŃ PODMIOTÓW LECZNICZYCH STACJONARNYCH I AMBULATORYJNYCH

Bieżący nadzór sanitarny nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą obejmuje kontrolę warunków higieniczno-sanitarnych, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Skontrolowano 84 podmioty prowadzące działalność leczniczą spośród 249 ujętych w ewidencji.

Ogółem przeprowadzono 127 kontroli tj. 6 kontroli w szpitalu, 4 w zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych, 86 w publicznych/ niepublicznych podmiotach leczniczych, 31 w prywatnych gabinetach lekarskich.

Wydano 13 decyzji administracyjnych tj. 6 decyzji stwierdzających nieprawidłowości (4 decyzje dot. szpitala) oraz 7 decyzji płatniczych. W roku 2022 stan sanitarny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń wobec czego decyzji stwierdzających uchybienia nie wydawano.

Stan techniczny i funkcjonalność pomieszczeń nadzorowanych obiektów

W 3 obiektach tj. w szpitalu, w niepublicznym podmiocie oraz w stacji dializ stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego. Na podmioty odpowiedzialne nałożono obowiązek usunięcia uchybień. Decyzje wykonano wobec czego stan higieniczno-sanitarny w tych obiektach uległ poprawie.

Stosowano prawidłowe środki dezynfekcyjne, nie stwierdzono braków w zaopatrzeniu w te preparaty. Osoby przeprowadzające dezynfekcje przestrzegały procedur opracowanych przez placówki. Środki dezynfekcyjne były dobierane właściwie (spektrum, czas działania, zastosowanie).

Procesy sterylizacji

Na terenie powiatu ogółem zarejestrowanych jest 75 urządzeń sterylizacyjnych. W placówkach prowadzona jest kontrola wewnętrzna procesów sterylizacji. Wysoka skuteczność procesu sterylizacji oznacza osiągnięcie wysokiego stopnia bezpieczeństwa podczas wykonywania zabiegów naruszających ciągłość tkanek.

Postępowanie z bielizną

W skontrolowanych podmiotach nie stwierdzono nieprawidłowości w postępowaniu z bielizną czystą i brudną. Miejsca gromadzenia bielizny brudnej wydzielane są poza pomieszczeniami, w których udzielane są świadczenia zdrowotne. Pranie bielizny odbywa się na zewnątrz w zakładach pralniczych zgodnie z zawartymi umowami.

Nadzorowane podmioty lecznicze coraz częściej stosują bieliznę jednorazowego użytku (podkłady, serwety, ręczniki).

Postępowanie z odpadami pochodzenia medycznego

Nieprawidłowości w powyższym zakresie stwierdzono w 1 podmiocie dot. przekroczenia czasu magazynowania. Zastosowano karanie mandatowe.

Podmioty lecznicze zawarły umowy na transport i utylizację odpadów pochodzenia medycznego z podmiotami posiadającymi stosowne zezwolenia.

Stan techniczny i funkcjonalność pomieszczeń nadzorowanych podmiotów leczniczych w 2023 r. podobnie jak w roku 2022 ocenia się jako dobry.

Ocena działalności zespołów do spraw zakażeń szpitalnych

Zakażenia wewnątrzszpitalne to jedno z najpoważniejszych zagrożeń dla hospitalizowanych pacjentów. Zakażeń tych nie można całkowicie wyeliminować, a jedynie doprowadzić do minimalizacji ich występowania.

W Szpitalu Powiatowym w Radomsku jest powołany Zespół ds. Zakażeń Zakładowych. Bieżąca działalność zespołów ds. zakażeń koncentruje się na analizowaniu i aktualizowaniu procedur epidemiologicznych, adekwatnie do dostrzeganych zagrożeń, zmieniających się wymagań w nowelizowanych przepisach prawnych, standardów postępowania i potrzeb medycznych. Przeprowadzona kontrola w ww. obszarze nie wykazała nieprawidłowości.

W placówce świadczącej usługi całodobowo - Szpital Powiatowy w 2023 r. rejestrowano 7 ognisk epidemicznych tj. 4 ogniska wywołane przez SARS-Cov-2 na oddziałach: Wewnętrzny, ZPO, O/chirurgii i ortopedii, O/wewnętrzny z pododdziałem onkologicznym; 1 ognisko na oddziale chirurgii – tj. biegunki wywołane przez *Clostridioides difficile*; 1 ognisko na oddziale OIOM – wywołane przez *Acinetobacter baumannii*; 1 ognisko na oddziale OIOM – infekcje górnych dróg oddechowych wywołane przez *Klebsiella pneumoniae* NDM.

W porównaniu do roku 2022 spadła liczba ognisk epidemicznych rejestrowanych w szpitalu z 13 do 7 w roku 2023. Można stwierdzić, że nadzór mikrobiologiczny i higiena szpitalna wpłynęła pozytywnie na ograniczenie występowania zakażeń szpitalnych.

Podsumowanie

Sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych i zakażeń na terenie powiatu radomszczańskiego w 2023 r. można określić jako stabilną.

Nie rejestrowano przypadków chorób wymagających uruchamiania systemu wczesnego ostrzegania takich jak: cholera, dżuma, ospa prawdziwa, nie zaistniały zdarzenia, których następstwa mogłyby wywołać konieczność uruchamiania elementów zarządzania kryzysowego.

Zaobserwowano spadek zachorowań na choroby wieku dziecięcego tj. ospę wietrzną, natomiast zaobserwowano wzrost zachorowań na płonicę, świnkę, krztusiec. W/w choroby cechują się cykliczną zmiennością charakterystyczną dla chorób wieku dziecięcego.

Wykonanie poszczególnych obowiązkowych szczepień ochronnych w powiecie radomszczańskim w roku 2023 utrzymywało się dla większości szczepień na poziomie porównywalnym do roku wcześniejszego. Nie odnotowano dużych spadków wykonania szczepień.

Niepokojącym trendem dla całej populacji może okazać się systematycznie zyskująca na popularności tendencja do unikania szczepień i działanie ruchów antyszczepionkowych.

W 2023 r. zwiększyła się w porównaniu do roku 2022 liczba osób uchylających się od szczepień ochronnych. Zarejestrowano 179 dzieci, których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych. Ze względu na stale rosnącą liczbę osób uchylających się, konieczne jest

kontynuowanie akcji edukacyjnych i szukanie nowych sposobów dotarcia do opiekunów z informacjami wskazującymi na zasadność realizacji szczepień ochronnych.

Poprawie uległo wykonywanie badań mikrobiologicznych w podmiotach leczniczych świadczących usługi całodobowo.

Nadal poprawy wymaga zgłaszalność przez lekarzy podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne, których obowiązek wynika z ustawy o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

III. STAN SANITARNY POWIATU W ZARESIE HIGIENY KOMUNALNEJ WRAZ Z OCENĄ OBSZARÓW, W KTÓRYCH MOGĄ WYSTĄPIĆ ZAGROŻENIA DLA ZDROWIA LUDZI

Jakość wody do spożycia w wodociągach zaopatrujących mieszkańców powiatu radomszczańskiego

Nadzór nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W ewidencji znajdowało się 37 urządzeń wodociągowych zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz 12 indywidualnych ujęć wody (woda wykorzystywana w ramach działalności gospodarczej, w podmiotach działających na rynku spożywczym, budynkach użyteczności publicznej).

W ciągu roku w 2 przypadkach, stwierdzono brak przydatności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (1 wodociąg zbiorowego zaopatrzenia, 1 indywidualne ujęcie wody), natomiast w 6 przypadkach orzeczono warunkową przydatność (4 dot. wodociągów, 2 dot. indywidualnych ujęć). We wszystkich przypadkach stwierdzono zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody (obecność bakterii grupy coli, wysoki poziom ogólnej liczby mikroorganizmów). Mając na uwadze bezpieczeństwo zdrowotne wody, w stosunku do podmiotów odpowiedzialnych za przestrzeganie wymagań zdrowotnych było prowadzone postępowanie administracyjne mające na celu przywrócenie należytej jakości wody. Kontrolne badania wody przeprowadzone przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej potwierdziły, że jakość wody odpowiadała wymaganiom.

Dla porównania w 2022 roku również w 2 przypadkach stwierdzono brak przydatności wody do spożycia (dot. wodociągu zbiorowego zaopatrzenia), natomiast w 12 przypadkach PPIS w Radomsku orzekł warunkową przydatność (10 dot. wodociągów, 2 dot. indywidualnych ujęć). Przyczyną warunkowej przydatności wody do spożycia było zanieczyszczenie mikrobiologiczne. Obecność bakterii grupy coli może świadczyć o istnieniu warunków do możliwości rozwoju organizmów chorobotwórczych w wodzie do spożycia. Niektóre z tych bakterii są oportunistycznymi patogenami i mogą stanowić przyczynę infekcji u ludzi.

Ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C w wodzie wodociągowej sygnalizuje niedostatki w zakresie utrzymania sieci wodociągowej. Niektóre z tych mikroorganizmów mogą być patogenami oportunistycznymi i stawać się przyczyną zachorowań u osób z obniżoną odpornością.

W ramach sprawowanego nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia zaplanowano do pobrania 225 próbek wody. Pobrano ogółem 265 próbek wody, w tym 40 po zakończeniu działań naprawczych. Przeprowadzono 178 kontroli w ww. zakresie oraz 20 kontroli stanu sanitarnego urządzeń wodociągowych zbiorowego zaopatrzenia w wodę i indywidualnych ujęć wody.

Ogólna liczba ludności zaopatrywanej w wodę z nadzorowanych urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę wynosiła – ok. 107,117 tys. osób. Woda z indywidualnych ujęć wykorzystywana jest w ramach działalności gospodarczej, w zakładach produkcji lub obrotu żywnością oraz budynkach użyteczności publicznej.

Nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej

Pod nadzorem znajduje się 14 instalacji ciepłej wody w podmiotach wykonujących całodobowe świadczenia zdrowotne oraz budynkach zamieszkania zbiorowego, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny.

W zakresie oceny jakości ciepłej wody pod kątem skażenia systemu pałeczkami *Legionella sp.* skontrolowano 13 obiektów (szpital, zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze, domy pomocy społecznej, bursa, schronisko, hotel). W 3 obiektach stwierdzono średnie skażenie instalacji.

Wobec czego w drodze decyzji zobowiązano podmiot odpowiedzialny do podjęcia działań zmierzających do redukcji liczby bakterii w systemie. Wykonane badania jakości ciepłej wody potwierdziły skuteczność tych działań. Ponadto w 3 obiektach stwierdzono skażenie punktowe instalacji ciepłej wody. Po natychmiastowym podjęciu działań naprawczych przez podmioty odpowiedzialne i wykonaniu dodatkowych badań stwierdzono, że jakość wody w tych obiektach odpowiadała wymaganiom.

Czynnikami sprzyjającymi rozwojowi i namnażaniu się bakterii z rodzaju *Legionella sp.* są temperatura wody od 20-50 °C i zły stan techniczny sieci. Do zakażenia dochodzi wskutek wdychania skażonego aerozolu wodno-powietrznego.

Jakość wody na pływalni

Nadzorem objęto 1 obiekt. Na podstawie zbiorczej rocznej oceny jakości wody na pływalni AQUARA Kompleks Obiektów Sportowo-Rekreacyjnych ul. Św. Jadwigi Królowej 22 w Radomsku za 2023 r. ustalono, iż niedotrzymanie wartości parametrycznych określonych w rozporządzeniu dotyczyły: chloru wolnego, chloru związanego, chloroformu i żelaza. W wyniku podejmowanych przez zarządzającego pływalnią natychmiastowych działań naprawczych jakość wody ulegała poprawie.

Woda na pływalni w ocenianym okresie odpowiadała wymaganiom z nieprawidłowościami i nie stanowiła zagrożenia dla zdrowia kąpielących się.

Jakość wody w kąpieliskach

Pod nadzorem znajdowało się kąpielisko i miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli.

W ramach kontroli urzędowej dokonano oceny jakości wody w kąpielisku, która obejmuje m.in: badanie próbek wody z kąpieliska przed sezonem kąpielowym. Badania wykonywane w ramach kontroli wewnętrznej przez organizatora kąpieliska wykazały, że woda odpowiadała wymaganiom i nadawała się do kąpieli. Dokonano klasyfikacji jakości wody w kąpielisku – wody dobre. W roku ubiegłym jakość wody została sklasyfikowana jako – wody dostateczne.

Jakość wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli w Zakrzówku Szlacheckim nie budziła zastrzeżeń.

Nadzór nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi

Na wniosek Starosty Powiatu Radomszczańskiego wydano 22 opinie w sprawie sprowadzenia zwłok z zagranicy w celu ich pochowania, PPIS w Radomsku nie zgłosił sprzeciwu wobec tych czynności i określił warunki przewozu i postępowania ze zwłokami. Wydano 24 decyzje zezwalające na ekshumację zwłok/szczątków. Osoby uprawnione do przeprowadzenia ekshumacji i pochowania zwłok zostały zobowiązane do przestrzegania wymogów i warunków ekshumacji oraz przewozu zwłok/szczątków. W 9 przypadkach wykonywano nadzór nad ekshumacją. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Prowadzenie nadzoru w zakresie utrzymywania należytego stanu higienicznego nieruchomości, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej

Pod nadzorem znajdowało się 526 obiektów użyteczności publicznej (toalety ogólnodostępne, hotele, obiekty hotelarskie, domy pomocy społecznej, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej, apteki, obiekty sportowe, tereny rekreacyjne, transport osobowy, domy przedpogrzebowe, cmentarze).

Przeprowadzono ogółem 194 kontrole. W 92 przypadkach wydano zalecenia pokontrolne, które dotyczyły: przeprowadzenia badania ciepłej wody w kierunku skażenia systemu *pał. Legionella sp.*, w obiektach hotelarskich, uzupełnienia procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami w zakładach kosmetycznych, dokonania okresowej kontroli przewodów wentylacyjnych oraz przeglądu klimatyzacji w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi, uzupełnienia informacji o zakazie palenia tytoniu w informację o zakazie palenia e-papierosów. Poprawę stanu sanitarnego w obiektach użyteczności publicznej w wyniku wydanych zaleceń pokontrolnych odnotowano w 77 obiektach.

Kontynuowano nadzór w zakresie ochrony zdrowia przed niekorzystnym wpływem korzystania z usług solaryjnych. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Prowadzono również kontrole w 10 gminach w zakresie oceny stanu sanitarno-porządkowego na terenie miast i gmin (ciągi komunikacyjne, parki, tereny zielone, parkingi). W wyniku czynności kontrolnych nie stwierdzono zagrożenia epidemiologicznego, jednak stan sanitarno-porządkowy skontrolowanych terenów w 6 gminach budził zastrzeżenia.

Z powyższego względu zostały wydane zalecenia pokontrolne zobowiązujące władze samorządowe do usunięcia stwierdzonych uchybień, które zostały wykonane.

Podsumowanie

Na 37 nadzorowanych urządzeń wodociągowych zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz 12 indywidualnych ujęć wody – pogorszenie jakości w zakresie parametrów mikrobiologicznych stwierdzono w 4 wodociągach oraz 2 indywidualnych ujęciach.

W ubiegłym roku niedotrzymanie przez producentów wymagań jakościowych dostarczanej konsumentom wody pitnej utrzymywało się na wyższym poziomie (przekroczenia parametrów mikrobiologicznych).

Po dokonaniu klasyfikacji jakości wody w kąpielisku Zbiornik wodny w Przedborzu, oceniono wody w kąpielisku jako „dobre”. W porównaniu do ubiegłego roku jakość wody uległa poprawie.

Na terenie powiatu funkcjonuje 1 kąpielisko i 1 miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli. Władze samorządowe nie podejmują działań w celu udostępnienia mieszkańcom większej liczby odpowiednio wyposażonych i zapewniających bezpieczny wypoczynek kąpielisk. Obecny stan należy ocenić jako niezadowolający.

Pod kątem spełnienia wymagań sanitarno-higienicznych zostały poddane również obiekty użyteczności publicznej. Mimo stwierdzenia drobnych uchybień ich stan oceniono jako dobry.

Nadal istnieje problem dostępności do toalet w miejscach dostępnych publicznie (cmentarze, miejscowości turystyczne, miejsca postojowe przy trasach z dużym nasileniem ruchu

turystycznego). Powyższe powoduje pogarszanie stanu środowiska a tym samym może być przyczyną szerzenia się zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA ORAZ MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ

Jednym z głównych celów działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Radomsku jest zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu radomszczańskiego.

W 2023 roku pod nadzorem znajdowały się 1444 zakłady produkcji i obrotu żywnością, materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością., w tym: sklepy spożywcze - 507, żywienie zbiorowe otwarte - 270, żywienie zbiorowe zamknięte - 107, obiekty ruchome tymczasowe - 101, środki transportu żywności - 52, hurtownie spożywcze - 37, piekarnie - 20, ciastkarnie - 16, młyny - 4, wytwórnie makaronów - 1, wytwórnie lodów - 7, wytwórnie wód mineralnych i źródlanych - 1, przetwórnice owocowo-warzywne - 3, automaty do lodów - 7, producenci pierwotni, rolniczy handel detaliczny, dostawcy bezpośredni - 123, inne obiekty obrotu żywnością - 70 (apteki i punkty apteczne, sklepów zielarskich), wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością - 8, miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością - 25.

W 2023 r. skontrolowano 382 zakłady co stanowiło 26,5% wszystkich zakładów będących pod nadzorem. Przeprowadzono 591 kontroli.

Wydano 263 decyzje administracyjne, w tym 82 decyzje opłatowe, 1 nakazującą unieruchomienie zakładu (sklepu) do czasu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, 100 decyzji w sprawie zatwierdzenia zakładu, 80 w sprawie wykreślenia zakładu z rejestru.

Do ŁPWIS skierowano 5 wniosków o nałożenie kary pieniężnej za prowadzenie działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i wpis do rejestru zakładów podlegających UK organów PIS oraz 1 wniosek w związku z nieprawidłową prezentacją i reklamą sprzedawanych przez Internet suplementów diety. Nałożono 21 mandatów karnych.

Do badań laboratoryjnych pobrano 161 próbek różnych artykułów spożywczych, 4 próbki materiałów do kontaktu z żywnością. Zakwestionowano 1 próbkę jaj kurzych z własnego chowu z powodu obecności bakterii Salmonella Enteritidis na powierzchni skorup. Informację na ten temat przekazano do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Radomsku.

W 2023 r. pobrano 131 próbek i żadna nie była kwestionowana.

Interwencje konsumenckie

W 2023 r. do PPIS w Radomsku wpłynęło 37 interwencji od konsumentów. We wszystkich przypadkach podjęto czynności kontrolne. Zasadnych było 12. W wyniku kontroli nałożono 17 mandatów karnych. Interwencje dotyczyły m.in.: nieprawidłowych warunków sanitarnych, sprzedaży artykułów po upływie przydatności do spożycia, niewłaściwej jakości serwowanych posiłków, niewłaściwej jakości różnych artykułów spożywczych. Nieprawidłowości najczęściej

dotyczyły sklepów spożywczych, zakładów żywienia zbiorowego otwartego, ruchomych punktów sprzedaży. W 2022 r. odnotowano 21 interwencji czyli obserwuje się tendencję wzrostową w tym obszarze.

Żywnienie – wypoczynek dzieci i młodzieży

Wzorem lat ubiegłych skontrolowano stołówki prowadzące żywienie zbiorowe w zakładach organizujących wypoczynek letni i zimowy dzieci i młodzieży. W ramach tych działań skontrolowano 4 placówki organizujące taki wypoczynek oraz przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Produkcja pierwotna

W związku z występowaniem na terenie województwa łódzkiego oraz całego kraju przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A, do których to zakażeń dochodzi między innymi poprzez spożycie skażonej żywności np. niemytych owoców lub warzyw, podobnie jak w latach ubiegłych prowadzone były kontrole producentów pierwotnych to znaczy rolników uprawiających tzw. owoce miękkie oraz warzywa i sprzedających je w ramach rolniczego handlu detalicznego np. na targowiskach. Działania te prowadzone były w porozumieniu z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcją Ochrony Środowiska. Kontrolowano usytuowanie plantacji, zaopatrzenie w wodę, sposób prowadzenia oprysków i nawożenia, zabezpieczenie plantacji i pomieszczeń z nimi związanych przed dostępem szkodników i zwierząt, dostęp do urządzeń sanitarnych dla pracowników zatrudnionych przy zbiorach, oraz stan zdrowia zatrudnionych pracowników. Skontrolowano 7 gospodarstw rolnych, w tym 1 wspólnie z Inspekcją Ochrony Środowiska. Podczas kontroli gospodarstw nie stwierdzono istotnych stwarzających zagrożenie nieprawidłowości.

Działania w ramach systemu RASFF - europejski system informowania o niebezpiecznej żywności i paszach

W tym zakresie przeprowadzono 40 kontroli. Działania polegały na sprawdzeniu czy wymienione w powiadomieniach produkty znajdują się w obrocie, weryfikacji działań podjętych przez dystrybutorów i producentów oraz nadzorowaniu procesu ich wycofywania z rynku.

Powiadomień o niebezpiecznej żywności oraz materiałach do kontaktu z żywnością, które znalazły się w sprzedaży na terenie powiatu radomszczańskiego w roku 2023 wpłynęło 27 (dla porównania w roku w 2022 – 31)

Dotyczyły one:

- 4 powiadomienia w związku zanieczyszczeniem różnych produktów spożywczych niedozwolonymi do stosowania w żywności składnikami (alfosceran choliny, 5HTP, E407, E410),
- 3 w związku z zanieczyszczeniem żywności alkaloidami pirolizydynowymi,
- 2 w związku z niedozwolonym napromieniowaniem suplementów diety,
- 1 w związku z zanieczyszczeniem żywności alkaloidami tropanowymi,
- 1 w sprawie zanieczyszczenia żywności bakteriami Salmonella,
- 3 w związku z przekroczeniem w różnych produktach spożywczych NDP pestycydów,
- 1 w związku z obecnością pleśni w produkcie,
- 1 w związku z obecnością niedeklarowanej na etykiecie substancji konserwującej (dwutlenku siarki),
- 1 dotyczące materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością (obecność formaldehydu),
- 1 w sprawie zanieczyszczenia przyborów kuchennych PAA (pierwszorzędowymi aminami aromatycznymi),
- 1 w związku z przekroczeniem NDP akryloamidu,
- 1 w związku z przekroczeniem NDP estrów glicydołu,

- 1 związku z obecnością glutenu w produkcie bezglutenowym,
- 2 powiadomienia w związku z obecnością w opakowaniu innego produktu niż deklarowany na opakowaniu,
- 2 w związku z przekroczeniem dopuszczalnego poziomu mykotoksyn.

Zagrożenia związane z ASF

Prowadzono wzmożone kontrole:

- na targowiskach, w celu wykrywania nielegalnej sprzedaży mięsa wieprzowego i produktów pochodzenia wieprzowego a także dziczyzny (mięsa z dzika) i produktów z niej otrzymanych,
- w zakładach żywienia zbiorowego, w celu weryfikacji źródeł pozyskania mięsa wieprzowego, dziczyzny (mięsa z dzika) i produktów z nich otrzymanych, sposobu zagospodarowania odpadów,
- w zakładach handlu detalicznego realizowanych w ramach bieżącego nadzoru.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanych obszarach. Działania w tym zakresie będą kontynuowane w 2024 roku.

Kontrola graniczna

Przeprowadzono 69 granicznych kontroli sanitarnych importowanych z Chin oraz Turcji materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Importerem tych materiałów jest firma JYSK w Radomsku, gdzie funkcjonuje magazyn główny tej firmy. Stąd towary są wysyłane do sklepów JYSK na terenie Polski i Europy.

Oceniono 253 (w roku 2022 – 175) partie różnych materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (talerze, szklanki, sztućce, bidony, przybory kuchenne, słomki, tace, smoczki do butelek i dla dzieci, butelki dla dzieci itp.).

Wydano 201 świadectw jakości zdrowotnej dla tych materiałów.

W 2023 roku na terenie powiatu radomszczańskiego nie odnotowano żadnych zdarzeń, które mogły w istotny sposób wpłynąć na bezpieczeństwo produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

V. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy

W ewidencji PSSE w Radomsku znajdowały się 484 zakłady zatrudniające 16673 pracowników. Przeprowadzono ogółem 168 kontroli (bieżące, sprawdzające, interwencyjne) w 137 zakładach pracy zatrudniających 9665 pracowników.

W 11 obiektach stwierdzono nieprawidłowości, wobec czego w stosunku do podmiotów odpowiedzialnych za przestrzeganie wymagań higieniczno-sanitarnych w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy zostało wszczęte postępowanie administracyjne mające na celu usunięcie stwierdzonych uchybień.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości:

- a) brak aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych;
- b) nieprawidłowa wymiana powietrza w pomieszczeniach pracy;
- c) brak lub nieprawidłowo sporządzona ocena ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą.

W 21 przypadkach wydano zalecenia terminowe (między innymi dot. przedłożenia wyników przeprowadzonych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, dokonania okresowej kontroli stanu technicznego przewodów wentylacyjnych, przeglądu klimatyzacji, zaktualizowania kart charakterystyki), które zostały zrealizowane. Poprawę stanu sanitarnego w zakresie warunków pracy stwierdzono ogółem w 29 zakładach w wyniku wydanych decyzji oraz zaleceń pokontrolnych.

W porównaniu do roku 2022 liczba wydanych decyzji zobowiązujących pracodawców do usunięcia nieprawidłowości spadła o około 30,0 %, co może świadczyć o poprawie warunków pracy w zakładach oraz o skuteczności podejmowanych działań kontrolnych przez inspekcję sanitarną

Zagrożenia dla zdrowia ludzkiego wynikające ze specyfiki produkcji zakładów

W dalszym ciągu występuje narażenie na ponadnormatywne działanie hałasu występującego w środowisku pracy. Hałas powyżej wartości najwyższych dopuszczalnych natężeń występuje szczególnie w dużych zakładach produkcyjnych, w tym;

- Ardagh Metal Beverage Poland Sp. z o.o. Radomsko, ul. Krasickiego 150/152, w przekroczeniu NDN hałasu pracuje 164 osób;
- ONTEX Polska Spółka z o.o. w Radomsku, ul. Przedsiębiorców 6, w przekroczeniu NDN hałasu pracuje 90 osób;

Ogólna liczba pracujących w przekroczeniu hałasu to 262 osoby, co stanowi 1,6% ogólnej liczby zatrudnionych w nadzorowanych zakładach. Odnotowano nieznaczny wzrost w porównaniu do poprzedniego roku z uwagi na montaż nowych linii produkcyjnych w istniejących zakładach pracy.

Pracownicy narażeni na ponadnormatywny hałas wyposażeni są w odpowiednio dobrane ochronniki słuchu. W zakładach, w których nie można obniżyć hałasu co najmniej do wartości obowiązujących norm, pracodawcy wdrożyli w życie program działań organizacyjno-technicznych, zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas.

W jednym zakładzie pracy branży meblarskiej występuje przekroczenie najwyższego dopuszczalnego stężenia frakcji wdychanej pyłów drewna - w przekroczeniu tego czynnika pracowało 15 osób. Pracodawca podjął natychmiastowe działania, w wyniku których wartości stężeń zostały obniżone do poziomów dopuszczalnych.

Nie stwierdzono przekroczenia NDS czynników chemicznych, przekroczeń NDS drgań mechanicznych, czy też przypadku przekroczeń ich prognozy działania.

Choroby zawodowe

Za chorobę zawodową uważa się chorobę wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy.

W 2023 roku prowadzono 7 postępowań w sprawie chorób zawodowych. Wydano 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej (przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy, zespół cieśni w obrębie nadgarstka – 1 przypadek; pylica płuc; pylica azbestowa – 1 przypadek; nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku uznanym za rakotwórczy u ludzi - rak płuca – 1 przypadek). Decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej nie wydawano.

Prowadzone działania profilaktyczne w kontrolowanych zakładach, m.in.: zobowiązanie pracodawców do obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy oraz wyposażenia pracowników we właściwie dobrane środki ochrony indywidualnej, kontrola przestrzegania częstotliwości przeprowadzania badań i pomiarów czynników szkodliwych, przynoszą efekty w postaci zmniejszenia ilości chorób zawodowych spowodowanych czynnikami szkodliwymi dla zdrowia w środowisku pracy.

Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących produkcji, wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych

Przeprowadzono 17 kontroli w zakresie monitorowania wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych w sposób zgodny z przepisami. W jednym przypadku stwierdzono brak prawidłowego oznakowania opakowań produktów kosmetycznych wprowadzanych do obrotu. Wydano decyzję nakazującą wstrzymanie udostępniania na rynku produktów kosmetycznych do czasu zapewnienia prawidłowego oznakowania – obowiązki zostały zrealizowane.

Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących produkcji, importu, wprowadzania do obrotu chemikaliów: substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów biobójczych

Nadzorem objęto 21 podmiotów wprowadzających do obrotu substancje chemiczne, ich mieszaniny oraz 108 podmiotów stosujących mieszaniny chemiczne. Przeprowadzono 45 kontroli, nie stwierdzono uchybień. Ponadto pod nadzorem znajduje się 10 podmiotów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze i substancje czynne. W 4 przypadkach stwierdzono wprowadzanie do obrotu produktów niezgodnie z przepisami, wobec czego wydano zalecenia kontrolne, które wykonano w terminie.

Działania mające na celu ograniczenie zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

W ramach nadzoru nad środkami zastępczymi popularnie zwanymi „dopalaczami” i nowymi substancjami psychoaktywnymi są prowadzone działania rozpoznawcze w celu identyfikacji podmiotów, co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że wytwarzają lub wprowadzają do obrotu środki zastępcze. W 2023 roku nie odnotowano obecności takiego podmiotu.

PPIS w Radomsku nie otrzymał również zgłoszeń o przypadku podejrzenia zatrucia tzw. „dopalaczami” ze Szpitala Powiatowego w Radomsku.

Promocja zdrowia i bezpiecznych warunków pracy

W 2023 roku prowadzono działania edukacyjne w zakładach pracy, mające na celu informowanie pracodawców o konieczności reagowania na potrzeby w zakresie zapewnienia zatrudnionym pracownikom bezpieczeństwa i higieny pracy między innymi poprzez: stosowanie niezbędnych środków profilaktycznych zmniejszających ryzyko zawodowe związane z wykonywaną pracą, podejmowanie działań dotyczących organizacji pracy, bezpieczeństwa zdrowotnego pracowników, a także działań informacyjno – edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.

W ramach sprawowania bieżącego nadzoru nad zakładami pracy przekazywano opracowany pakiet informacyjno-edukacyjny na temat:

- „Przeciwdziałanie używaniu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w miejscu pracy” oraz
- „Zalecenia, które pomogą zmniejszyć zagrożenie, jakie mogą stanowić występujące w wodzie w instalacjach wewnętrznych bakterie Legionella”.

Wzorem lat ubiegłych w 2023 roku w ramach realizacji Ogólnopolskiego Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w dalszym ciągu prowadzono monitoring aktualnej sytuacji w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w zakładach pracy w powiecie radomszczańskim.

Podsumowanie

Ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy realizowana była poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego oraz kontrole przestrzegania przepisów dot. warunków środowiska pracy.

W dalszym ciągu jednym z najważniejszych zagadnień w nadzorze bieżącym jest nadmierny hałas występujący w środowisku pracy, który stanowi istotne zagrożenie dla zdrowia ponad 1,5 % zatrudnionych pracowników.

W porównaniu do roku 2022 liczba wydanych decyzji zobowiązujących pracodawców do usunięcia nieprawidłowości spadła o około 30 %, co może świadczyć o ich wzroście świadomości w zakresie zapewnienia zatrudnionym pracownikom bezpiecznych warunków pracy oraz o skuteczności podejmowanych działań kontrolnych przez inspekcję sanitarną.

Działania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie egzekwowania od pracodawców poprawy warunków pracy, m.in. poprzez podjęcie działań mających na celu obniżenie stężeń i natężeń czynników szkodliwych na stanowiskach pracy oraz opracowanie i wdrożenie w życie programów działań organizacyjno-technicznych, przyczyniają się do

poprawy warunków pracy oraz zwiększenia poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników.

Można stwierdzić, że prowadzone działania profilaktyczne w kontrolowanych zakładach przynoszą efekty w postaci zmniejszenia ilości chorób zawodowych spowodowanych czynnikami szkodliwymi dla zdrowia w środowisku pracy.

VI. STAN SANITARNY SZKÓŁ I INNYCH PLACÓWEK OŚWIATOWO - WYCHOWAWCZYCH

W 2023 roku pod nadzorem znajdowało się 117 obiektów, w tym:

- żłobki - 9, przedszkola – 29, szkoły i zespoły szkół – 54, placówki z pobytem całodobowym (bursy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, placówki opiekuńczo-wychowawcze) – 5, placówki wsparcia dziennego – 5, placówki wychowania pozaszkolnego – 2, placówki kształcenia ustawicznego – 8, placówki rekreacyjne – 1, publiczne szkoły policealne – 4;

skontrolowano 86 placówek, w tym:

- żłobki – 7, przedszkola – 21, szkoły i zespoły szkół – 50, placówki z pobytem całodobowym (bursy, placówki opiekuńczo-wychowawcze) – 4, placówki wsparcia dziennego – 1, placówki wychowania pozaszkolnego – 2, placówki rekreacyjne – 1.

Ogółem przeprowadzono 100 kontroli w obiektach stałych oraz 14 kontroli w obiektach wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży.

Stan sanitarno-higieniczny żłobków

Przedmiotem kontroli w tych obiektach był stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, zapewnienie właściwych standardów powierzchni oraz dostępności do urządzeń sanitarnych, zapewnienie możliwości odpoczynku, odpowiedniej temperatury w pomieszczeniach, wentylacji, możliwości wietrzenia pomieszczeń. Uchybień w powyższym zakresie nie stwierdzono. Wyposażenie, zabawki spełniają standardy bezpieczeństwa i higieny.

Stan sanitarno-higieniczny przedszkoli

Stan sanitarno-higieniczny obiektów oceniono jako dobry. We wszystkich obiektach sanitariaty wyposażone w środki do utrzymania higieny osobistej (mydło, ręczniki, papier toaletowy), zapewnione są standardy dostępności do urządzeń sanitarnych.

Placówki przestrzegają wymogu wymiany piasku oraz zabezpieczenia piaskownic przed zanieczyszczeniami. Znaczna większość urządzeń zabawowych na placach zabaw posiada wymagane certyfikaty. W 11 przedszkolach dokonano oceny dostosowania mebli przedszkolnych do wzrostu dzieci, nieprawidłowości nie stwierdzono. Ponadto zwracano uwagę na sposób zapewnienia odpoczynku dzieciom, temperaturę w pomieszczeniach, wentylację, oświetlenie, możliwość ochrony przed nadmiernym nasłonecznieniem oraz wietrzenie pomieszczeń. Powyższe obszary nie budziły zastrzeżeń.

Stan sanitarno-higieniczny szkół

W 3 szkołach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego obiektu i wydano decyzje nakazujące usunięcie uchybień. Wpłynęło 1 powiadomienie dot.

niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego w internacie zespołu szkół. Ponieważ skarga była zasadna zastosowano karanie mandatowe. Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie uchybień. W 7 placówkach nastąpiła poprawa stanu sanitarnego na skutek wykonania zaleceń pokontrolnych oraz obowiązków wynikających z wydanych decyzji. Zalecenia dotyczyły: zabezpieczenia gniazdek elektrycznych; uzupełnienia drzwi w toalecie; niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego podłóg; zacieków, ubytków płytek, malatury na ścianach w pomieszczeniu z natryskami, w sanitariatach dla uczniów; braku ciepłej wody do mycia rąk w sanitariatach; oznakowania i wykorzystywania zgodnie z przeznaczeniem izolatki w internacie.

Ocena warunków do utrzymania higieny osobistej w szkołach

Wszystkie szkoły posiadają sanitariaty skanalizowane, wydzielone dla chłopców i dziewcząt i zapewniają bieżącą ciepłą wodę przy umywalkach w ciągu całego roku szkolnego oraz środki do utrzymania higieny osobistej (mydło, papier toaletowy oraz możliwość osuszania rąk), instrukcje właściwego mycia i dezynfekcji rąk. W 5 szkołach nie były zachowane standardy dostępności do urządzeń sanitarnych.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Dwie skontrolowane szkoły (Zespół Szkolno-Przedszkolnym w Chrzanowicach i w Gorzędowie) nie posiadały żadnej infrastruktury do prowadzenia zajęć w-f. Zajęcia prowadzone były w korytarzu szkolnym, jedna korzysta z gminnego boiska lub zajęcia były prowadzone w korytarzu szkolnym). Jedna szkoła – PSP Ładzice korzysta z gminnej hali sportowej.

W Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Chrzanowicach i w Gorzędowie trwa budowa sal gimnastycznych.

W Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Kamieńsku w dalszym ciągu boisko szkolne wyłączane jest z użytkowania – trwa przebudowa i modernizacja boiska.

Warunki pracy ucznia

W 37 szkołach dokonano oceny rozkładów zajęć lekcyjnych pod kątem zachowania zasad higieny pracy umysłowej, natomiast w 10 sprawdzono dostosowanie mebli szkolnych do wzrostu dzieci. Nieprawidłowości w powyższych zakresach nie stwierdzono.

Ponadto w 2 szkołach w 10 oddziałach dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych. Przekroczenia norm stwierdzono u 99 uczniów, (u 65 uczniów waga tornistrów mieściła się w przedziale 10-15% masy ciała, u 34 uczniów przekraczała 15%), na 157 objętych oceną.

Wszystkie szkoły zapewniały warunki do pozostawiania w placówce podręczników i przyborów szkolnych. Przedmiotem przeprowadzonych kontroli było również zapewnienie odpowiedniej temperatury w pomieszczeniach, właściwej wentylacji, eksploatacji urządzeń klimatyzacyjnych, sprawności technicznej oświetlenia, zapewnienie możliwości ochrony przed nadmiernym nasłonecznieniem oraz przestrzeganie wietrzenia pomieszczeń, w których odbywają się zajęcia edukacyjne.

Opieka zdrowotna

Na 41 skontrolowanych placówek 36 posiada gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, 5 szkół korzysta z gabinetów mieszczących się poza szkołą.

Żywnienie

Formy dożywiania w żłobkach, przedszkolach i szkołach: obiady przygotowywane w stołówkach szkolnych i przedszkolnych zapewniały 22 skontrolowane szkoły oraz 10

przedszkoli; obiady dostarczane przez firmy cateringowe lub dowożone z innych placówek oświatowych zapewniały 4 szkoły, 11 przedszkoli, 7 żłobków; tzw. drugie śniadania w postaci kanapek, napoju zapewniało 5 szkół.

Około 25% uczniów uczęszczających do skontrolowanych szkół korzystało z ciepłych posiłków, ok. 1,0% korzystało z II śniadań. Dofinansowanie do wyżywienia zapewnione było dla ok. 14% uczniów, co stanowi około 4,0 % ogólnej liczby uczniów uczęszczających do skontrolowanych szkół. W roku ubiegłym z dofinansowania korzystało około 5,0% ogólnej liczby uczniów.

Ocena warunków wypoczynku

Na terenie powiatu radomszczańskiego zorganizowanych było 26 turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży (6 zimowych i 20 letnich), zgłoszone do bazy MEN.

Skontrolowano 14 turnusów: 10 w okresie ferii letnich i 4 w okresie ferii zimowych. Obozy zorganizowane były w obiektach: Centrum Japońskich Sztuk Walki „Dojo” Stara Wieś gm. Przedbórz; Hotel TED w Radomsku ul. Kołłątaja 46; Schronisko Młodzieżowe w Przedborzu ul. Mostowa 35B; Kompleks AQUARA w Radomsku ul. Św. Jadwigi Królowej 22. Przedmiotem kontroli placówek wypoczynkowych była ocena stanu sanitarnego obiektów, w tym pomieszczenia mieszkalne oraz inne pomieszczenia udostępniane uczestnikom wypoczynku. Nieprawidłowości w w/w obszarach nie stwierdzono.

Podsumowanie

W oparciu o wyniki przeprowadzonych kontroli stan sanitarno-higieniczny większości placówek oceniono jako dobry.

Analogicznie do lat ubiegłym, w części placówek wizualnie stwierdza się znaczne zagęszczenie uczniów w salach lekcyjnych, a to może negatywnie wpływać na efektywność nauki (dot. dużych szkół miejskich).

Skontrolowane szkoły zapewniały uczniom opiekę pielęgniarską, w tym około 88% we własnych gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej natomiast 12 % szkół posiada podpisaną umowę z ośrodkami zdrowia.

W trzech szkołach trwa rozbudowa obiektów tj. w dwóch budowa sal gimnastycznych (Zespół Szkolno-Przedszkolny w Chrzanowicach i w Gorzędowie), w jednej powstają dodatkowe pomieszczenia lekcyjne i sanitariaty (PSP Strzelce Małe). W Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Kamińsku trwa modernizacja nieczynnego od lat boiska szkolnego.

Efektom tych działań będzie podniesienie standardów w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w szkole.

VII. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Kierunki działań oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w 2023 roku zostały wytyczone w oparciu o założenia Narodowego Programu Zdrowia, wytyczne WHO, programy o zasięgu ogólnopolskim, wojewódzkim i powiatowym a także sytuację epidemiologiczną, potrzeby zdrowotne mieszkańców powiatu radomszczańskiego a realizowane poprzez:

- monitorowanie programów prozdrowotnych o zasięgu ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i lokalnym,
- prowadzenie kampanii społecznych oraz akcji informacyjno-edukacyjnych,
- dystrybucja materiałów edukacyjno – informacyjnych do placówek oświatowo-wychowawczych realizujących działania prozdrowotne.

Zgodnie z Planem zasadniczych zadań na rok 2023 w ramach działalności oświatowo zdrowotnej realizowano następujące programy edukacyjne:

1. *Krajowy program edukacji antytytoniowej „Bieg po zdrowie”* – adresaci: uczniowie IV klas szkół podstawowych, ich rodzice/opiekunowie. Liczba odbiorców 119 osób z 5 placówek oświatowo-wychowawczych z terenu powiatu.
2. *Krajowy program edukacyjny „Trzymaj Formę”* – adresaci: uczniowie klas IV-VIII szkół podstawowych, ich rodzice/opiekunowie. Liczba odbiorców to 1397 osób z 19 placówek oświatowo-wychowawczych z terenu powiatu.
3. *Krajowy profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych „ARS, czyli jak dbać o miłość?”* – adresaci: uczniowie szkół ponadpodstawowych, ich rodzice/opiekunowie. Liczba odbiorców to 535 osób z 4 szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu
4. *Krajowy program profilaktyki czerniaka „Znamię! Znam je?”* - adresaci: uczniowie szkół ponadpodstawowych, ich rodzice/opiekunowie. Liczba odbiorców to 1603 osoby z 7 szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu.
5. *Krajowy program edukacyjny „Podstępne WZW”* - adresaci: uczniowie szkół ponadpodstawowych, ich rodzice/opiekunowie. Liczba odbiorców to 1251 osób z 4 szkół ponadpodstawowych z terenu miasta Radomska.
6. *Krajowy program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne”* adresaci: dzieci w wieku 6 lat, ich rodzice/opiekunowie. Liczba odbiorców to 468 osób z 7 placówek oświatowo-wychowawczych (przedszkola i szkoły) z terenu powiatu.
7. *Krajowy program edukacyjny „Wybierz życie-pierwszy krok”* adresaci: uczniowie szkół ponadpodstawowych, ich rodzice/opiekunowie. Liczba odbiorców to 1780 osób z 8 szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu.

8. *Wojewódzki program edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”* – adresaci: dzieci w wieku 5-6 lat, ich rodzice/opiekunowie. Liczba odbiorców to 510 osób z 11 placówek oświatowo-wychowawczych (przedszkola i szkoły) z terenu powiatu.
9. *Wojewódzka kampania profilaktyczna „Dopalaczom mówimy STOP-wyberamy zdrowie”* – adresaci: uczniowie klas VI-VIII, ich rodzice/opiekunowie. Liczba odbiorców - 744 osoby z 11 placówek oświatowo-wychowawczych z terenu powiatu.
10. *Lokalny program profilaktyki raka piersi „Dbam o siebie-badam się”* – adresaci: uczniowie szkół ponadpodstawowych z terenu miasta Radomska. Liczba odbiorców to 796 osób z 6 szkół.
11. W ramach *Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS* prowadzono kolportaż materiałów informacyjno-edukacyjnych, przekazano mediom lokalnym artykuł oraz materiały informacyjne dotyczące obchodów Światowego Dnia AIDS.

W 2023 roku przeprowadzono:

- 56 wizytacji oceniających realizację programów edukacyjnych w szkołach i przedszkolach na terenie powiatu radomszczańskiego,
- konkurs plastyczny w ramach realizacji programu edukacyjnego „Czyste powietrze wokół nas” oraz obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu,
- 16 prelekcji edukacyjnych w placówkach oświatowo-wychowawczych,
- 11 dystrybucji materiałów edukacyjnych do placówek oświatowo-wychowawczych.

Ponadto:

- zorganizowano stoisko informacyjno-edukacyjne w budynku Muzeum Regionalnego w Radomsku (profilaktyka palenia tytoniu i zdrowego stylu życia w ramach lokalnych obchodów Dnia Kobiet),
- zorganizowano stoisko tematyczne (profilaktyka raka piersi, zachorowania na nowotwory) w ramach Powiatowego Dnia Walki z Rakiem 2023. Głównym organizatorem przedsięwzięcia był Starosta Powiatu Radomszczańskiego,
- udzielono/przekazano 6 wywiadów / informacji prasowych lokalnym mediom nt. realizowanej przez ŁPWIS i PPIS w Radomsku kampanii profilaktycznej „Dopalaczom mówimy STOP-wyberamy zdrowie”, programu „Czyste powietrze wokół nas” oraz innych działań z zakresu profilaktyki prozdrowotnej (Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach, szczepienia profilaktyczne,
- redagowano i zamieszczano artykuły prozdrowotne na stronie internetowej i FB PSSE w Radomsku,
- w miesiącach X-XII.2023 r. w ramach uczestnictwa w Projekcie „Wzmocnienie nadzoru sanitarno-epidemiologicznego Polski” w placówkach oświatowo-wychowawczych z terenu powiatu prowadzono działania edukacyjne dotyczące profilaktyki wszawicy, zachorowań na grypę, zachorowań na nowotwory, antybiotykooporności oraz ogólnych zasad zdrowego stylu życia,
- prowadzono monitoring dotyczący przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w podległych obiektach z terenu powiatu,
- w okresie ferii zimowych przeprowadzono 3 spotkania edukacyjne (Muzeum Regionalne w Radomsku, Filia nr 4 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Radomsku oraz Placówka Wsparcia Dziennego nr 1 w Radomsku – Świetlica Środowiskowa),
- w okresie ferii letnich prowadzono działania edukacyjne skierowane do uczestników obozów i kolonii letnich organizowanych na terenie powiatu radomszczańskiego w ramach letniego wypoczynku dzieci i młodzieży (w oparciu o zgłoszenia z bazy MEN), dzieci i młodzieży uczestniczącej w zajęciach organizowanych przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Radomsku – filia nr 4. Ponadto zorganizowano stoisko

edukacyjne podczas pikniku profilaktyczno-integracyjnego pod hasłem „Zachowaj Trzeźwy Umysł - Rośnij Zdrowo”, który odbył się na terenie Placówki Wsparcia Dziennego nr 4 w Radomsku.

VIII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Działalność zapobiegawczego nadzoru sanitarnego polegała m.in. na:

- opiniowaniu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- uzgadnianiu zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- wydawaniu opinii, co do konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby ustaleniu zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- uzgadnianiu warunków realizacji przedsięwzięć, przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- opiniowaniu dokumentacji projektowych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych,
- opiniowaniu projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Zapobiegawczy nadzór sanitarny ma na celu zapewnienie właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w nowo realizowanych oraz przebudowanych obiektach, poprzez egzekwowanie rozwiązań technicznych gwarantujących zachowanie w nich odpowiednich warunków higienicznych i zdrowotnych, a także poprzez zapobieganie pogorszeniu standardów jakości środowiska w zakresie warunków zdrowotnych dla osób zamieszkujących oraz przebywających w sąsiedztwie obiektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego, w ramach dokonywanych uzgodnień, zwracano szczególną uwagę na zagadnienia związane z:

- odpowiednim przeznaczeniem terenów, w ramach planów zagospodarowania przestrzennego gmin, pod budownictwo mieszkaniowe, przemysłowe, usługowe, uwzględniając prognozowane zanieczyszczenia powietrza, hałas, warunki zaopatrzenia ludności w wodę, usuwania i unieszkodliwiania nieczystości płynnych i stałych,
- zastosowaniem rozwiązań w dokumentacji projektowej ograniczających uciążliwość planowanych obiektów dla środowiska, w sposób nie zagrażający zdrowiu i życiu ludzi, z zachowaniem właściwych warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie oraz warunków higieny użytkowania pomieszczeń (oświetlenie, wentylacja, ogrzewanie, sposób wykończenia itp.), egzekwując na każdym

etapie procesu inwestycyjnego rozwiązania spełniające wymagania higieniczne i zdrowotne.

Opiniowanie w zakresie planowania przestrzennego

Dokonano: 4 uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz zaopiniowano 6 projektów dokumentów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Przy opiniowaniu projektów ww. dokumentów zwracano uwagę na zapisy dotyczące ustaleń w zakresie kształtowania ładu przestrzennego, a także zasad ochrony środowiska, gospodarki odpadami oraz minimalizację zagrożeń dla terenów zabudowy chronionej, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów ochrony akustycznej oraz jakości powietrza atmosferycznego. Brano pod uwagę również zapisy dotyczące zasad uzbrojenia terenów w infrastrukturę techniczną, mając na względzie zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej, w tym zaopatrzenie w wodę do spożycia o odpowiedniej jakości.

Głównym celem opiniowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego było określenie sposobu zagospodarowania terenu w sposób umożliwiający: rozwój budownictwa mieszkalnego i usługowego oraz przemysłu.

W większości przypadków nowe plany nie zmieniły w sposób znaczący zagospodarowania terenów, a realizacja ich ustaleń przyczyniła się do zaspokojenia bezpośrednich potrzeb ludności oraz podniesienia warunków i jakości ich życia.

Opiniowanie w zakresie przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko

Wydano ogółem 68 opinii w sprawie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym:

- 3 opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- 8 opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Wnioski w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko analizowano pod kątem wpływu realizacji przedsięwzięć na stan środowiska, a tym samym na warunki zdrowotne życia ludzi. Zwracano uwagę na zabezpieczenia stosowane w celu zapobiegania przekroczeniom dopuszczalnego poziomu hałasu na terenach zabudowy chronionej akustycznie, zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji planowanych przedsięwzięć. Przedłożoną dokumentację analizowano również pod kątem zabezpieczeń przed zagrożeniami dla środowiska gruntowo-wodnego oraz zabezpieczeń chroniących jakość powietrza atmosferycznego.

Opinie o braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania dla przedsięwzięć zaliczanych do mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dotyczyły między innymi: budowy farm fotowoltaicznych, przebudowy dróg gminnych, budowy sieci kanalizacji sanitarnej.

Opiniowanie dokumentacji projektowej

Dokonano pozytywnego uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych 7 projektów budowlanych.

W opiniowanych projektach budowlanych, w tym dokumentacjach planowanej zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych lub ich części, nie stwierdzono naruszeń wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Udział w dopuszczeniu obiektów budowlanych do użytkowania

W 2023 r. przeprowadzono ogółem 23 kontrole oraz dopuszczono do użytkowania 23 zrealizowane obiekty na podstawie pozwoleń na budowę. W ramach tych czynności

dokonywano m.in. szczegółowego przeglądu zrealizowanych obiektów, pod kątem zgodności z projektem. W celu zagwarantowania odpowiednich warunków pobytu ludzi w budynkach, sprawdzano również zastosowanie właściwych pod względem zdrowotnym materiałów budowlanych.

Uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania między innymi:

- hali widowiskowo-sportowej w Kamieńsku przy ul. Sportowej 8,
- sali gimnastycznej przy Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Chrzanowicach,
- zakładu produkcji maszyn rolniczych w miejscowości Jabłonna,
- wielofunkcyjnego kompleksu sportowego przy Publicznej Szkole Podstawowej nr 6 w Radomsku, ul. Św. Królowej Jadwigi 20,
- budynku mieszkalnego wielorodzinnego – segment „SA” w Radomsku przy ul. Dolnej 12,
- oczyszczalni ścieków w Przedborzu przy ul. Sukienniczej 10,
- punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych w miejscowości Dobryszyce,
- budynku handlowego w miejscowości Kodrąb przy ul. Niepodległości.

Celem nadzoru zapobiegawczego jest minimalizowanie lub eliminowanie środowiskowych zagrożeń zdrowia już na etapie planowania przestrzennego i planowania inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych podczas eksploatacji nowo realizowanych obiektów.

PODSUMOWANIE

Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej są bardzo szerokie – począwszy od bezpieczeństwa żywienia i żywności, bezpieczeństwa wody, zabezpieczenia przed chorobami zakaźnymi i realizację programu szczepień ochronnych, higienę środowiska, promocję zdrowia, medycynę pracy, ochronę przed szkodliwymi substancjami, bezpieczeństwem preparatów chemicznych, kosmetyków – aż po opiniowanie i uzgadnianie projektów inwestycyjnych i infrastrukturalnych.

Realizacja powyższych zadań przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Radomsku ma na celu ciągłą poprawę sytuacji sanitarnej w powiecie radomszczańskim. Stan sanitarny powiatu w 2023 roku ocenia się jako dobry.